

Jimmy Carter - trzydziesty dziewiąty prezydent Stanów Zjednoczonych i założyciel The Carter Center

Jimmy Carter (James Earl Carter, Jr.), urodził się 1. października 1924. roku w niewielkiej miejscowości Plains, w stanie Georgia, dorastał zaś w pobliskiej gminie Archery. Jego ojciec, James Earl Carter senior, był rolnikiem i biznesmenem, natomiast matka, Lillian Gordy Carter, pielęgniarką.

Uczęszczał do szkoły publicznej w Plain, do Southwestern Georgia College oraz do Georgia Institute of Technology. Wykształcenie odebrał w 1946. roku w Akademii Marynarki Wojennej Stanów Zjednoczonych, gdzie uzyskał tytuł licencjata w dziedzinie nauk ścisłych. W marynarce wojennej został marynarzem na okręcie podwodnym, służył we flotach na Pacyfiku i Atlantyku oraz doczekał się stopnia porucznika. Został wybrany przez admirała Hymana Rickovera do programu nuklearnych łodzi podwodnych oraz oddelegowany do Schenectady w Nowym Jorku, gdzie studiował fizykę jądrową w Union College i służył jako starszy oficer wstępnej załogi okrętu Seawolf - drugiej amerykańskiej łodzi podwodnej z napędem atomowym.

7. lipca 1946. roku poślubił Rosalynn Smith, również pochodzącą z Plains. Kiedy jego ojciec zmarł w 1953. roku, zrezygnował z marynarki i wraz z rodziną wrócił do Georgii. Przejął farmy należące do ojca, wraz z Rosalynn natomiast stanął na czele Carter's Warehouse - sklepu nasienno-zaopatrzeniowego w Plains. Bardzo szybko został przywódcą lokalnej społeczności, reprezentując ją w zarządzie hrabstwa nadzorującym edukację, szpitale oraz biblioteki. W 1962. roku wygrał wybory do Senatu stanu Georgia. 4 lata później przegrał swoją pierwszą kampanię gubernatorską, co nie przeszkodziło mu jednak w wygraniu następnej - 12. stycznia 1971. roku, został 76. gubernatorem stanu. W 1974. był przewodniczącym kampanii Narodowego Komitetu Demokratów w wyborach kongresowych i gubernatorskich.

Prezydent Jimmy Carter

12. grudnia 1974. roku ogłosił swoją kandydaturę w wyścigu o fotel prezydenta Stanów Zjednoczonych. W 1976. roku wygrał nominację swojej partii podczas pierwszego głosowania w trakcie Narodowego Zjazdu Demokratów, a 2. listopada tego samego roku wybrany na prezydenta.

Jimmy Carter wypełniał obowiązki głowy państwa od 20. stycznia 1977. roku do 20. stycznia 1981. roku. Do znaczących osiągnięć jego administracji w polityce zagranicznej zaliczają się m.in. porozumienie Torrijos-Carter w sprawie Kanału Panamskiego, porozumienie Camp David, traktat pokojowy między Egiptem a Izraelem, układ ze Związkiem Radzieckim o ograniczeniu zbrojeń (SALT II), nawiązanie stosunków dyplomatycznych z Chińską Republiką Ludową. Na całym świecie bronił praw człowieka. Za jego kadencji powołano w Stanach Departament Energii, który wdrożył szczegółowy program energetyczny. Wtedy miała również miejsce prywatyzacja w sektorze energetycznym, transporcie, komunikacji oraz finansach. Utworzono wówczas Departament Edukacji, który wprowadził w życie kompleksowe programy edukacyjne oraz podpisano ustawy prawne o ochronie środowiska, między innymi o zwiększeniu terenów objętych ochroną na Alasce.

Książki i osiągnięcia

Prezydent Carter jest autorem 25 książek, z których wiele jest dostępnych w wydaniach poprawionych. "Why Not the Best?" 1975, 1996; "A Government as Good as Its People," 1977, 1996; "Keeping Faith: Memoirs of a President," 1982, 1995; "Negotiation: The Alternative to Hostility," 1984, 2003; "The Blood of Abraham: Insights into the Middle East," 1985, 1993, 2007; "Everything to Gain: Making the Most of the Rest of Your Life," written with Rosalynn Carter, 1987, 1995; "An Outdoor Journal: Adventures and Reflections," 1988, 1994; "Turning Point: A Candidate, a State, and a Nation Come of Age," 1992; "Talking Peace: A Vision for the Next Generation," 1993, 1995; "Always a Reckoning, and other Poems," 1995; "The Little Baby Snoogle-Fleejer," illustrated by Amy Carter, 1995; "Living Faith," 1996; "Sources of Strength: Meditations on Scripture for a

Living Faith," 1997; "The Virtues of Aging," 1998; "An Hour before Daylight: Memories of a Rural Boyhood," 2001; "Christmas in Plains: Memories," 2001; "The Nobel Peace Prize Lecture," 2002; "The Hornet's Nest: A Novel of the Revolutionary War," 2003; "Sharing Good Times," 2004; "Our Endangered Values: America's Moral Crisis," 2005; "Palestine Peace Not Apartheid," 2006; "Beyond the White House: Waging Peace, Fighting Disease, Building Hope," 2007; "A Remarkable Mother," 2008; "We Can Have Peace in the Holy Land: A Plan That Will Work," 2009; and "White House Diary," 2010.

Carter Center

W 1982. otrzymał tytuł University Distinguished Professor na Uniwersytecie Emory w Atlancie, w Georgii i założył Carter Center - aktywnie przez niego prowadzoną, bezpartyjną organizację nonprofit zajmującą się krajowymi i międzynarodowymi aspektami polityki publicznej. Członkowie i współpracownicy Carter Center jednoczą wysiłki w celu pokojowego rozwiązywania konfliktów, promowania demokracji, obrony praw człowieka i zapobieganiu chorobom oraz innym nieszczęściom. Poprzez programy Global 2000, organizacja ta wspiera rozwój rolnictwa i opieki zdrowotnej w krajach rozwijających się. Stała na czele międzynarodowych działań, mających na celu zlikwidowanie drakunkulozy, która będzie drugą całkowicie pokonaną chorobą w historii.

Prezydent Carter angażował się wraz ze swoim centrum w mediacje w konfliktach w Etiopii i Erytrei (1989), Korei Północnej (1994), Liberii (1994), na Haiti (1994), Bośni (1994), Sudanie (1995), rejonie Wielkich Jezior w Afryce (1995-96), Sudanie i Ugandzie (1999), Wenezueli (2002-2003), Nepalu (2004-2008) i Ekwadorze i Kolumbii (2008). Pod jego przywództwem, Carter Center wysłało 83 poselstwa, mające czuwać nad przebiegiem wyborów w obu Amerykach, Afryce i Azji. Były to do tej pory kraje takie jak: Panama (1989), Nikaragua (1990), Gujana (1992), Chiny (1997), Nigeria (1998), Indonezja (1999), Timor Wschodni (1999), Meksyk (2000), Gwatemala (2003), Wenezuela (2004), Etiopia (2005), Liberia (2005), Demokratyczna Republika Konga (2006), Nepal (2008), Liban (2009) i Sudan (2010, 2011)

Jimmy i Rosalynn Carter zawsze przeznaczają jeden tydzień w roku na wsparcie Habitat for Humanity, organizacji non-profit, pomagającej naprawiać i budować własne domy potrzebującym w Stanach Zjednoczonych i innych krajach. Jimmy Carter naucza również w szkółce niedzielnej oraz jest diakonem w kościele baptystów (Maranatha Baptist Church) w Plains. W wolnym czasie uprawia wędkarstwo, tworzy w drewnie oraz pływa. Carterowie mają trzech synów, córkę, dziewięciu wnuków, trzy wnuczki, dwóch prawnuków i cztery prawnuczki.

10. grudnia 2002 Norweski Komitet Noblowski przyznał prezydentowi Carterowi Pokojową Nagrodę Nobla za "dekady nieustannego wysiłku w znajdowaniu pokojowych rozwiązań konfliktów, propagowaniu demokracji i praw człowieka oraz społecznego i ekonomicznego rozwoju."

Revised 2/22/2011 by Steven H. Hochman

© 2011 The Carter Center. All Rights Reserved